

נכיר את "שר צבא ה'"

Joshua & the Angel - part 3: "Meet the Captain of God's Army"

The king of the Ammonites replied to Jephthah's messengers, "When Israel came from Egypt, they seized the land that is mine, from the Arnon to the Jabbok as far as the Jordan. Now, then, restore it peaceably."

7. חגי א:ג

(יג) וַיֹּאמֶר חֲגִי מַלְאָךְ יְיָ בְּמַלְאָכוֹת יְיָ לָעַם לֵאמֹר אֲנִי אֶתְכֶם נָאִם יְיָ.

And Haggai, GOD's messenger, fulfilling GOD's mission, spoke to the people, "I am with you—declares GOD."

8. מלאכי א:א

(א) מִשָּׂא דְבַר יְיָ אֶל יִשְׂרָאֵל בְּיַד מַלְאָכָיו.

A pronouncement: The word of GOD to Israel through Malachi.

9. שופטים יג

(ג) וַיֵּרָא מַלְאָךְ יְיָ אֶל הַיְהוֹנָדָב אִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲיִנְהַגְנָא אֶתְּךָ עֲקָרָה וְלֹא יִלְדֶת וְהָרִית וְיִלְדֶת בָּרָא :
(ו) וַתֵּבֵא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמְרָאָהוּ כְּמְרָאָה מַלְאָךְ הָאֱלֹהִים נֹרָא מְאֹד וְלֹא שָׂאֲלַתִּיהוּ אֵימָנָה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי :

(3) An angel of GOD appeared to the woman and said to her, "You are infertile and have borne no children; but you shall conceive and bear a son.

(6)The woman went and told her husband, "An agent of God came to me; he looked like an angel of God, very frightening. I did not ask him where he was from, nor did he tell me his name.

10. בראשית רבה עה:ד

(ד) מַלְאָכָיו (בראשית ל"ב:ד'), אֵלוֹ שְׁלוּחֵי בָשָׂר וְדָם, רַבָּנָן אָמְרֵי מַלְאָכָיו מִמֶּשׁ.

"Messengers [*malakhim*]" – these were flesh and blood messengers. The Rabbis say: Actual angels.

1. רש"י בראשית פרק כח

(יב) **עולים ויורדים** - עולים תְּחִלָּה וְאַחַר כֵּן יוֹרְדִים; מַלְאָכָיו שְׁלוּחָיו בְּאֶרֶץ אֵין יוֹצְאִים חוּצָה לְאֶרֶץ, וְעָלוּ לְרַקִּיעַ וְיָרְדוּ מַלְאָכָיו חוּצָה לְאֶרֶץ לְלוֹתוֹ :

It states first ascending and afterwards descending! Those angels who accompanied him in the land of Israel were not permitted to leave the Land: they ascended to Heaven and angels which were to minister outside the Land descended to accompany him (Genesis Rabbah 68:12)

2. בראשית לב

(ב) וַיַּעֲקֹב הֲלִיף לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאָכָיו אֱלֹהִים : (ג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאֶשֶׁר רָאִם מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמְּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵיִם : פ

Jacob went on his way, and messengers of God encountered him. When he saw them, Jacob said, "This is God's camp." So he named that place Mahanaim.

3. רש"י בראשית פרק לב

(ב) וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאָכָיו אֱלֹהִים. מַלְאָכָיו שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ לְקִרְאתוֹ לְלוֹתוֹ לְאֶרֶץ :

(ג) **מחנים**. שְׁתֵּי מַחֲנוֹת, שֶׁל חוּצָה לְאֶרֶץ שְׂבָאוּ עִמּוֹ עַד כְּאֵן וְשֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׂבָאוּ לְקִרְאתוֹ (ע' תנחומא פ' וישלח) :

(ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכָיו. מַלְאָכָיו מִמֶּשׁ (בראשית רבה) :
AND THE ANGELS OF GOD MET HIM — The angels who minister in the Land of Israel came to meet him in order to escort him into the Holy Land (see Genesis Rabbah 74:17).

means two camps — the one consisting of the angels ministering outside the Holy Land who had come with him thus far, the other, of those ministering in the Land of Israel who had come to meet him (Midrash Tanchuma, Vayishlach 3).

4. רד"ק בראשית לב:ג

מחנים - שתי מחנות מחנה מלאכים ומחנה יעקב

מחנים, two camps. One camp consisted of angels, the other of Yaakov and his entourage.

5. בכור שור בראשית לב:ג

(ג) מחנה אלהים זה : מחנה של מלאכים זה, כי היה רגיל בהם ומכירם. מחנים : על שם שתי המחנות, **מחניהו ומחנה של מלאכים**, שפגעו שם זה את זה.

6. שופטים יא:ג

וַיֹּאמֶר מִלֶּךְ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל מַלְאָכָיו יִפְתָּח כִּי לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרְצֵי בְעֵלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם מֵאֶרְצוֹ וְעַד הַיַּבֵּק וְעַד הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הַשִּׁיבָה אֶתְהוֹן בְּשָׁלוֹם.

11. שמ"א א:יא

(ג) וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים | יָמִימָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 וְלִזְבֹּחַ לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹּה וְשָׁם שָׁנִי בְּנִיעָלִי חֲפָנִי וּפְנִיחָס
 פְּהֲנִים לַיהוָה:

(יא) וַתִּזְדַּר נָדָר וַתֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת אֱסֹדָה תִּרְאֶה | בְּעֵנֵי
 אֲמָתְךָ וּזְכַרְתָּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמָתְךָ וְנִתְתָּה לְאֲמָתְךָ זָרַע
 אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לַיהוָה כְּלִימֵי חַיִּיו וּמוֹרָה לֹא־יֵעָלֶה עָלָיו
 רֶאֱשׁוֹ:

(3) This man used to go up from his town every year to worship and to offer sacrifice to the LORD of Hosts at Shiloh.—Hophni and Phinehas, the two sons of Eli, were priests of the LORD there. (11) And she made this vow: “O LORD of Hosts, if You will look upon the suffering of Your maidservant and will remember me and not forget Your maidservant, and if You will grant Your maidservant a male child, I will dedicate him to the LORD for all the days of his life; and no razor shall ever touch his head.”

12. ברכות לא:

וַתִּזְדַּר נָדָר וַתֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת (שמ"א א) - אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר: מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, לֹא הָיָה
 אָדָם שֶׁקָּרָא לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא "צְבָאוֹת", עַד שֶׁבָּרָאתָה
 חַנָּה וְקָרָאתָהּ "צְבָאוֹת".

“She swore an oath and said, Lord of Hosts [Tzeva'ot]...” Rabbi Elazar said: From the day that the Holy One, Blessed be He, created His world, there was no person who called the Holy One, Blessed be He, Lord of Hosts until Hannah came and called Him Lord of Hosts.

13. פסיקתא רבתי פרשה מג ד"ה כי פקד ה'

וַתִּזְדַּר נָדָר וַתֹּאמֶר ה' צְבָאוֹת (שמואל א' א' י"א) מֵהוּ ה' צְבָאוֹת,
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּר' סִימּוֹן אִמְרָה חֲנָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם יֵשׁ צְבָא לְמַעְלָה יֵשׁ צְבָא לְמַטָּה,
 הַצְּבָא שֶׁל מַעְלָה אֵינָם [לֹא] אוֹכְלִים וְלֹא שׁוֹתִים וְלֹא פְרִים
 וְרַבִּים וְלֹא מוֹתִים אֲלֵא חַיִּים לְעוֹלָם, וְהַצְּבָא שֶׁל מַטָּה
 אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְפְרִים וְרַבִּים וְמוֹתִים, וְאֵינִי יוֹדַעַת מֵאִיזוֹ
 צְבָא אֲנִי, אִם מִשֶׁל מַעְלָה אוֹ מִשֶׁל מַטָּה, אִם מִצְּבָא שֶׁל
 מַעְלָה אֲנִי, לֹא אֶהְיֶה לֹא אוֹכֶלֶת וְלֹא שׁוֹתִית וְלֹא מוֹלִידָה
 וְלֹא מוֹתָה אֲלֵא חַיָּה לְעוֹלָם כִּשֶׁם שֶׁהֵם חַיִּים לְעוֹלָם, וְאִם
 מִצְּבָא שֶׁל מַטָּה אֲנִי, אֶהְיֶה אוֹכֶלֶת וְשׁוֹתִית וְמוֹלִידָה וְמוֹתָה
 כִּשֶׁם שֶׁהֵם אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְפְרִים וְרַבִּים זֶהוּ ה' צְבָאוֹת.

“And she vowed a vow and said, 'O LORD of hosts'” (1 Samuel 1:11). What is meant by “LORD of hosts”? Rabbi Judah bar Simon said: Hannah said before the Holy One, Blessed be He, “Master of the Universe, there are hosts above and hosts below. The hosts above neither eat nor drink, nor are fruitful and multiply, nor die, but live forever. And the hosts below eat and drink, and are fruitful and multiply, and die. And I do not know from which host I am, whether from that above or from that below. If I am from the host above, I will neither eat nor drink, nor give birth, nor die, but live forever as they live forever. And if I am from the host below, I will eat and drink, and give birth, and die as they eat and drink and are fruitful and multiply and die.” This is the meaning of “LORD of hosts.”